

Posudek vedoucí diplomové práce

Název práce: **Jak žáci na prvním stupni vnímají spravedlnost? Morální usuzování žáků 1. stupně ZŠ v rámci výuky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**

Autor/ka: **Radka Síbrová**

Diplomantka si klade za cíl prozkoumat, jakým způsobem děti na prvním stupni základní školy uvažují o spravedlnosti a co považují za spravedlivé.

Práce nabízí přehled výzkumu morálního usuzování, který započal J. Piaget a na nějž navázali jeho pokračovatelé. Představuje Kohlbergovu teorii stadií morálního usuzování a zachycuje i její další život v díle následovníků i kritiků. Pro teoretické uvedení do tématu využívá nejen práce přehledové, ale také monografie, pracuje se záznamy původních výzkumů a čerpá z cizojazyčných zdrojů. Ve své práci nabízí také přehled dosavadní práce s tématem morálního usuzování v našem prostředí a odkazuje na práce z okruhu P. Vacka a M. Klusáka. Autorka propojila téma morálního usuzování s filosofickým pojetím spravedlnosti, které kognitivní a sociální psychology při zkoumání inspirovalo.

V další části práce nabízí analýzu kurikula, identifikuje kompetence, pro které je morální usuzování východiskem a formuluje nutné předpoklady ke splnění očekávaných výstupů. Propojuje tak téma morálního usuzování se závazným rámcem vzdělávání.

V praktické části diplomantka využívá klasického dilematu navrženého J. Piagetem a pro lepší srozumitelnost jej aktualizuje. Pro realizaci výzkumné sondy byl navržen postup, který umožnil žákům zamýšlet se nad modelovou situací na základě různých úkolů, kombinuje samostatnou práci s prací skupinovou, otevřené otázky s uzavřenými, dává žákům příležitost svá hodnocení sdílet, vysvětlovat a reagovat na názory spolužáků. Na základě tohoto postupu získává poměrně plastický obraz procesu morálního usuzování žáků na příkladu provinění a spravedlivého trestu. V interpretaci výsledků je zřejmý žádoucí odstup. Diplomantka nahlíží problémové momenty dotazování, v odpovědích identifikuje podstatná sdělení ke zkoumanému tématu. V diskusi výsledky své sondy propojuje s dosavadním stavem výzkumu morálního usuzování. Vzhledem k tomu, že studentka neprošla

metodologickou přípravou ke kvalitativnímu výzkumu, oceňuji kvalitu zpracování praktické části, schopnost sebereflexe a formulaci doporučení pro další zkoumání.

Diplomantka ve své práci prokázala schopnost využít teoretické znalosti k samostatné výzkumné práci a v doporučeních pro vzdělávací praxi dokázala propojit výzkumná zjištění s praxí učitele primární školy.

Na základě výše uvedeného hodnocení konstatuji, že práce splňuje všechny požadavky kladené na diplomovou práci.

Otázky k rozpravě nad prací:

Navrhněte další témata a situace, které byste na základě své zkušenosti pro práci na primární škole doporučila. Svůj návrh zdůvodněte.

V Praze 30.8. 2019

Ing. Michaela Dvořáková Ph.D.

Katedra občanské výchovy a filosofie